

Raiemaht ja ökoloogilised väärtused

Viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi			
Probleemid	<ul style="list-style-type: none"> • Raiemahud on tasemel, mis metsade vanuselise struktuuri muutuste kaudu ohustab elurikkust ja võib ohustada teisi metsade ökoloogilisi funktsioone • Kõik metsa majandajad ei järgi metsa majandamise head tava • Lageraie keskne metsamajandus ohustab elurikkuse säilimist • Kui raiemaht ohustab ökoloogilisi väärtusi, siis ei ole võimalik seda operatiivselt tuvastada ja sekkuda • Praeguste raiemahtude säilitamine sotsiaalsel ja majanduslikel põhjustel võib ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi mitmekümne aasta pärast • Raiemahtude alandamise vajadus liigirikkuse ja kliima kaalutlustest lähtuvalt • Praeguse arengukava maksimaalne raiemaht, puistute vanuseline ja puuliigiline jagunemine ei taga tööstusele pikaajalist ühtlast puidukasutust • Võimalik raielimiidi sätestamise ülempiir ei paku piisavalt paindlikkust ning seetõttu võib jääda osa ressursi kasutamata (lisatud probleemrühmast 12) 		
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Ettepanek</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Kuidas lahendab</td> </tr> </table>	Ettepanek	Kuidas lahendab
Ettepanek	Kuidas lahendab		
1	<p>Metsaresursi kasutuse reguleerimiseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldatakse ökoloogilised sihttasemed aastateks 2030 ja 2100/uuritakse elurikkuse säilimiseks vajalikku metsade vanuselist jaotust, kaitsealade olemist (sh piiranguvööndeid) ja rohevõrgustiku toimimist - neist lähtuvalt planeeritakse metsade majandamist - muudetakse metsa majandamise praktikaid (sh vähendatakse uuendusraie pindala ja muudetakse kriteeriume, tõstetakse raievanust) - raiemaht lepatakse kokku lähtuvalt metsade olemist ja sellest lähtuvalt jääb raiemaht samaks/raiemahutu suurendatakse - vähendatakse riigimetsas raiemahtu 1 miljoni tihumeetrini aastas - metsade efektiivse majandamise tagamiseks raiepiirangut ja/või raievanuseid ei kehtestata, vaid jäetakse metsaomanike otsustada, sh sõltub turu nõudlusest - lepatakse raiemaht kokku sõltuvalt juurdekasvust (sh juurdekasvu tõstmine läbi tootlikkuse suurendamise) - lepatakse kokku raiemahu seadmisel (määratakse alam- ja/või ülempiir, kümneaastase perioodi jooksev keskmine, ei arvestata juurdekasvuga, puuliikide lõikes) - raiemaht lepatakse kokku kliimaeesmärkide saavutamisest lähtuvalt/ ja sh arvestades asendusefekti ja metsade tootlikkuse suurendamist läbi uuendamise (raiemahutu suurendatakse või vähendatakse) - võetakse arvesse metsa majandamise isetasuvust ehk selle kaudu tagatakse ka erinevate mittepuiduliste hüvede (sh looduskaitse, rekreatsioon) jätkusuutlik pakkumine 		
KeM	<p>Leppida kokku metsa kasutamise uuendus- ja harvendusraiate pindalas/mahtudes järgmiseks kümnendiks, arvestades sealhulgas kliimamuutustega kohanemise ja leevendamise vajadusi, kaasnevaid keskkonna ja sotsiaalmajanduslikke</p>		

	mõjusid ning olemasolevat metsade vanuselist jaotust	
Asko Lõhmus	<p>Probleemirühma keskne küsimus (vt ka K.3.6). (Lähtun K.1.1 kirjeldusest. Sisuline ökoloogiline probleem on sama.) Raiemahtude korrigeerimiseks ökosüsteemide ja elurikkuse argumentidest lähtuvalt on minu meelest kaks peamist lahenduskäiku, millest kumbagi saab seejärel kasutada erinevate sotsiaalmajanduslike korrigeerimiste alusena. 1) Kirjeldatakse soovitud ökoloogilised sihttasemed aastaks 2030 ja 2100 ning seejärel analüüsitakse, millised majandusstsenaariumid piisavalt suure tõenäosusega neid võimaldaksid. 2) Keskendutakse ökoloogilisi näitajaid kõige rohkem kahjustavatele raiepraktikate vähendamisele (nt K.3.3) ja raiemahud tuletatakse nende praktikate muutmise tagajärjena.</p>	<p>Esimene võimalus on eesmärgipärasem ja vastab säästva arengu seaduse §5 määratletud taastuva loodusvara kriitilise varu mõistele. Ent ökoloogiliste seisundite analüüsis on see seotud suure ebamäärasusega (säästva arengu seaduse mõistes „juurde arvatava reserviga“). Olenevalt ettevaatusprintsipi (või tõendamiskohustuse) seadmisest võib tulemuseks olla väga lai ja vaieldav vahemikhinnang. Teine võimalus on ilmselt praktilisem, aga risk on ökoloogiliselt soovitud taset mitte saavutada (kuid jääb võimalus selle jälgimisel järgmises MAKis seda edasi korrigeerida). Kahtlemata on mistahes oluliste uute piirangute seadmisel raietele vaja seirata nende piirangute ökoloogilist tulemuslikkust (vt K.4.1 ja Ü.5.3).</p>
KeM	Hinnangu või uuringu koostamine, milline on elurikkuse säilitamiseks sobiv metsade vanuselise struktuuri jaotus.	Selle alusel näiteks raiemahtude muutmine selliselt, et nad ei ohustaks elurikkust ega metsade ökoloogiliste funktsioonide säilimist.
KeM	Uurida, kas kaitsealade olem tagab elurikkuse ning metsade ökoloogiliste funktsioonide täitmise.	Selgitada, mis mahus kaitsealad vaja on ning mis ulatuses oleks mets majandatav. Vajadusel uute kaitsealade loomine, või seadusandluse muudatused.
EMA	Raievanuste tõstmine, lageraielankide maksimumpindala piiramine, toimiva rohevõrgustiku hoidmine (vajalikud meetmed tuleb töötada välja koostöös ökoloogide ja teiste asjaomaste looduskaitseeksperptidega), raiemahu reaalses monitoorimise instrumendi loomine, raiemahu lae kehtestamine, sealhulgas puuliigi raames.	
Eesti Metsaselts	Optimaalne raiemaht sõltub küpsete metsade osakaalust, kuna küpsete metsade osakaal on vähenemas, on ka raiemaht vähenemas.	Metsamajandamise Hea Tava.
EEML	Raiemahud on otseses seoses küpsete metsade olemisega, kestliku metsanduse huvides on metsade vanuselist jaotust ühtlustada, kui küpsete metsade osakaal on vähenenud vähenevad ka raiemahud.	Metsade ökoloogilised väärtused on erinevates arenguklassides erinevad, ei saa orienteeruda ainult küpsetes metsades olevatele ökoloogilistele väärtustele kuna küpsed metsad kas

		inimese abiga või looduslikul teel paratamatult ajas muutuvad.
EMPL	<p>Tagada on vaja puidukasutus vastavalt metsade olemile ning tagada metsaomanikele otsustusvabadus raieaja ning sortimentide osas. Võimaldada majandatava metsa keskmiseks aastaseks uuendusraie mahuks aastatel 2021-2030 62,7 tuh ha ja 19 896 milj tm.</p>	<p>Metsade olemile vastava puidukasutuse tagamine on oluline nii metsa- ja puidutööstusele, kogu metsasektori arengule aga oluline tarbijale. Metsatööstusel on oluline roll majanduses ning maapiirkondade arengus. Eesti metsadesse on kogunenud märkimisväärne varu kasutamata puitu küpsetes ja üleseisnud lehtpuumetsades (eriti haavikutes ja hall-lepikutes), mille kasutamine küttepuiduks võimaldab kasutada seni vähe kasutatust leidnud lehtmetsade kõrget tootmispotentsiaali. Meie majandatavad metsad on võrreldes raievanustega keskmisena vanad. Seega on nende noorendamine läbi uuendusraiate mõistlik. Üldjuhul on majanduslikult otstarbekas raiuda puistu raievanusele võimalikult lähedases vanuses. Eriti kehtib see paremaboniteediliste puistute kohta. Seal on raiega viivitamine seotud olulise majandusliku kahjuga. Perioodil 2010 -2017 jäi raiemaht oluliselt alla juurdekasvu ja MAK 2020 kehtestatud maks. lubatud raiemahu. Metsal ja metsandusel on kandev roll maaelu arengus ning maapiirkondade tööhõives. Säilivad töökohad, areneb maapiirkond</p>
EMPL	<p>Kliima kaalutlustelt lähtuvalt, arvestades ka asendusefekti mõjuga, tuleks pigem raiemahtusid tõsta.</p>	<p>Aktiivmetsandus on mitmete uuringute põhjal efektiivsemaid viise kliima probleemiga tegelemisel.</p>
EMPL	<p>Raiemahud jäävad allapoole taset mida on eelnevates arengukavades planeeritud. Plaanide aluseks on olnud erinevate funktsioonide kaalumise. Ettepanekuks on ka edaspidi arvestada metsade erinevate funktsioonidega sealhulgas kliimamuutuste osas.</p>	<p>Eestis raiutakse raieküpset metsa ja sellest tulenevalt muutub ka vanuseline struktuur. Tõenäoliselt oleme oluliselt paremas seisus kui meie naaberriigid, kuna oleme kaitsealade osakaalult nendest kordades ette jõudnud.</p>
EKO	<p>Kehtestada ja rakendada aastane maksimaalne raiemaht, mis võimaldab täita Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 (KPP) eesmärki metsade süsinikuvaru säilitamisest pikas perspektiivis. Metsa kogu süsinikuvaru dünaamika vajab täiendavat põhjalikku</p>	<p>Olukorra lahendamiseks on vaja luua</p> <p>a) süsteem jooksva aasta raiemahtude jälgimiseks ja b) mõistlik mehhanism raietegevuse peatamiseks raiemahu piiri saavutamisel.</p> <p>Rakendamise meetmed:</p>

	<p>uurimist, ent biomassi süsinikuvaru heaks väljenduseks on puidutagavara. Täpsemate arvutuste selgumiseni on vajalik kehtestada maksimaalne raiemaht 5 miljonit tihumeetrit aastas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Langi pindala piiramine 1 hektarini • Langi metsastumise kriteeriumite tõstmine (kõrgus ja liituvus) • RMK raiemahtude piiramine 1 miljoni tihumeetrini aastas • Raiete teostamise jooksev jälgimine uue korra juurutamisega, kus metsaomanikud peavad mõistliku aja jooksul märku andma, et metsateatis on realiseeritud ja raporteerima väljaraiutud puidukogused <p>Probleemid, mida lahendus adresseerib: K.1.1 Suunatud otseselt probleemi lahendamisele, K.1.5 Suunatud otseselt probleemi lahendamisele, K.3.6 Suunatud otseselt probleemi lahendamisele, K.1.4 Soovitab rakendada ettevaatuspõhimõtet ning jätab võimaluse raiemahtu uute teadmiste valguses korrigeerida, K.1.6 Aitab otseselt kaasa süsinikuvaru säilitamisele, K.3.5 Aitab probleemi tekkimist ära hoida, K.6.24 Aitab probleemi leevendada väheneva raiesurve kaudu, K 4.5. Aitab probleemi lahendada läbi vähenevate uuendusraiate, K 3.9. Aitab osaliselt kaasa probleemi lahendamisele läbi väheneva raieintensiivsuse, K 3.10. Aitab osaliselt kaasa probleemi lahendamisele läbi väheneva raieintensiivsuse</p>
Metsakoogu	<p>Kehtiv raiemaht säilitada kuni vahearuandluseni 2025 aastal ja ülemmäära vajadusel vähendada (23/44)</p>	
EPKK	<p>Metsaseaduse põhieesmärgid on tagada metsa kui ökosüsteemi kaitse ja säästev majandamine, mille täitmiseks on metsade majandamisele kehtestatud erinevad piirangud ja nõuded, samuti on reguleeritud vääriselupaikade kaitse. Seega tagab metsaseaduse täitmine nii metsade elustiku mitmekesisuse kui ka võimalused metsa ökonoomseks majandamiseks ja kaitseks.</p> <p>Keskkonnaagentuuri eksperthinnangu alusel kahanes raiete kogumaht 2017.</p>	

	aastal võrreldes 2016. aastaga 2,5% (Aastaraamat „Mets 2017“).	
EMPL	Praegused raiemahud on vastavuses metsade küpsusest tulenevale optimaalsele raiemahule. Ökoloogiliste väärtuste kaitses oleme arvatavasti ebaõnnestunud. Meil on naabritest kordades rohkem rangelt kaitstavaid metsi ja meie tulemused ökoloogia osas on väidetavalt väga tagasihoidlikud. Ettepanek on teha oluline muudatus ja tõsta kaitsmise efektiivsust (vähendada mahtusid ja tõsta kvaliteeti). Oluline teema on piiranguvööndite inventuur. Selles osas väga palju piiranguid millel puudub igasugune otstarve ja ei tagata väärtuste kaitsset. Oluline on tegeleda metsade uuendamise teemaga mitte kantslikult tekitada üleseisnud puistusid.	
Metsakogu	Usaldada metsaomanikku ja anda talle rohkem otsustusõigust ja võimalust paremini majandada, kaotades raievanused majandusmetsades (17/39)	
EMPL	Raiepiirangute kaotamine. Jätta lageraielangi pindala piirang kehtestamata, tagada metsade efektiivne majandamine.	Langi suuruse piiranguta kasvab metsamaa puudukasvatamise ja süsiniku sidumise võime. Samuti on piirangu kaotamine vajalik metsade efektiivseks majandamiseks ning tulukuse tõstmiseks. Kuna 1/3 erametsast on majandamisest väljas, siis see on üks metsaomanike motivatsioonikomponentidest oma metsi majandada (vähenevad kulud metsa ülestöötamisele ja hilisemale metsauuenduse ja hooldustöödele, suureneb metsakasvatuse kasumlikkus).
EMPL	Raievanused tuleb kaotada ning jätta majandusmetsade küpsuse definitsioon metsaomanike ning metsaväärtuste nõudluse ja pakkumiste suhtele.	Aitab tõsta metsamajandamise kasumlikkust. Majandusmetsades (need metsad, kus raied on lubatud, sh kaitsealade majandatavad metsad) majandatakse metsa tulu saamise eesmärgil ning peamine tuluallikas on metsamaterjal. Kasumiküpsus on tugevalt sõltuvuses metsamaterjali nõudlusest. Seega ei ole mõistlik parima kasumi saamise eesmärgil lähtuda muudest küpsuse kriteeriumidest ega tõlgendustest (näiteks bioloogiline küpsus).

KeM	Kui arengukavas lepitakse kasutatava puiduressursi kogus kokku läbi raiemahu, siis ei kehtestata seda mitte iga-aastase ülempiirina , vaid kehtestatakse kümneaastase perioodi jooksva keskmisena , võimaldades optimaalset metsaressursi kasutust vastavalt nõudlusele, ilmastikuoludele jms.	Võimaldab olenevalt oludest erinevatel aastatel erinevas mahus raiet.
EMPL	Raielimiitide kehtestamine ei ole mõistlik lahendusvariant. Metsa tuleb raiuda siis, kui ta on saavutanud oma küpsuse . Raiemahtude jälgimisel on võimalik kasutada kümne aasta libisevat keskmist raiemahtu.	Antud ettepanek võimaldab optimaalset metsaressursi kasutust vastavalt nõudlusele, ilmastikuoludele jms. Võimaldab puiduressursi kasutada efektiivselt, võtta kasutusele kvaliteetne ressurss.
EMPL	Juurdekasvu tõstmine 20 miljoni tihumeetrini, raiemahu tõstmine maksimaalse võimaliku mahuni juurdekasvust.	
EMPL	Määrata pikaajaliselt raiemahu suuruse põhimõtted , et tagada arvutuse investeerimiskindlus.	Tulenevalt puistute ebaühtlasest jagunemisest ja vanemate puistute vähenemisest lageraiete mahud vähenevad tulevikus. Mahtude vähenemine on sots/maj mõjuga. Annab indikatsiooni edasiste arengute väljatöötamiseks metsatööstuses ja kogu metsasektoris.
MKM	Aastasele raiemahule ei seata mehaanilist piirangut vaid raie hulk sõltub saada olevast raieküpsusest puidust ja turu nõudlusest .	
Eesti Metsatöötajate Ametiühing	Probleemi “Võimalik raielimiidi sätestamise ülempiir ei paku piisavalt paindlikkust ning seetõttu võib jääda osa ressursi kasutamata” lahenduseettepanek: Raielimiidi ülempiiri määramisel määrata arengukavas ka raiemahu alampiir , millest allapoole langedes tekib oht metsasektori töötajaskonnale ning riigi ja kohalike eelarvete tulubaasile. Võimalikul raielimiidi määramisel arvestada ka tegureid nagu turuolukord, mõju tööhõivele, eraomanike soovid.	Raiemahu oluline vähenemine seab lisaks metsandusettevõtetele ja töötajaskonnale ohtu ka riigi ja kohalike omavalitsuste tulubaasi.
Asko Lõhmus	Kuna juurdekasvupõhine uuendusraie mahu määramine pole sisuliselt otstarbekas (lisaks saab sõnastust käsitleda brutojuurdekasvuna) ja teisi võimalusi pole, siis tuleb metsaraie mahtu praeguses õigusraamis vähendada teiste abinõudega .	Probleemi K.3.7 „Võimalik raielimiidi sätestamise ülempiir ei paku piisavalt paindlikkust ning seetõttu võib jääda osa ressursi kasutamata“ ettepanek. Hetkel selline oht puudub: metsaseaduse kohaselt „Vabariigi Valitsusel on õigus metsa loodusliku

		tasakaalu tagamiseks seada piiranguid uuendusraie langi pindalale , kui on põhjendatult alust eeldada, et raie maht võib ületada majandatava metsa juurdekasvu.“
Asko Lõhmus	MAK2030 juhtrühmas peab kokku leppima mahulangetuse kriteeriumid.	Mainitud kriteeriumidest on LULUCF arvestustase juba siduv ja kindlasti ei vasta säästliku metsamajanduse poliitikale selle ületamine (s.t raiekvoodi ostmine vm tasandusmeede). Täiendavad kriteeriumid, lähtuvalt pikaajalisest eesmärgist ja mh ka taastuenergia küsimustest vajavad analüüsi ja kokkulepet. Seejärel tuleb läbi arutada rakendusmeetmed.
Metsakogu	Näha ette praeguse raiemahu vähenemine tagamaks pikaajalist puidukasutust ja ökoloogilisi aspekte (22/44)	
Metsakogu	Näha ette praeguse raiemahu vähenemine tagamaks pikaajalist puidukasutust ja ökoloogilisi aspekte 6-8 miljoni tihumeetrini aastas (16/44)	
Metsakogu	Näha ette praeguse raiemahu vähenemine tagamaks pikaajalist puidukasutust ja ökoloogilisi aspekte maksimaalselt 95% arvestuslikust tulundusmetsa juurdekasvust (16/44)	
Metsakogu	Kehtestada maksimaalsed raiemahud puuliigiti .(14/44)	
EMPL	Metsanduse kavandamist tuleks jätkata sellisena, et säiliks metsamajanduse isetasuvus. Tasuva metsamajanduse korral on võimalik tagada erinevate mittepuiduliste ja turuväliste hüviste (sh looduskaitse, rekreatsioon) jätkusuutliku pakkumise.	Raiemahtude vähenedes väheneb ka ühiskonna kulutusteks saadaolev maksuraha hulk eksponentsiaalselt märgatavalt. Eestis on metsamajandus isetasuv, puidutulust rahastatakse ka teisi metsa ja metsamajandusega tihedalt seotud tegevusi. 2017. aastal kasutas riik võimalust omanikutulu välja võtta 22,5 mln eurot, mis oli 21,9% müüdü puidu kannurahast. Puidutulust rahastatakse infrastruktuuri korrastamist ja rekonstrueerimist, metsakasvatust, looduskaitset, rekreatsiooni jne.
2	Ökoloogiliste väärtuste kaitseks raiemahu operatiivse piiramise: - kasutuselevõtuks töötatakse välja indikaatorid, mida kasutatakse erakorralise lühiajalise raiepiirangu seadmiseks	

	<ul style="list-style-type: none"> - kasutuselevõtuks tõhustatakse ja laiendatakse seiresüsteemi raiemahu ja selle elustikule mõju kiiremaks hindamiseks, sh reaalajas seire - vajaduse hindamiseks kutsutakse kokku teadlastest koosnev töörihm (usaldusväärseuse tõstmiseks) - järele ei ole vajadust lisaks juba arengukavas seatud raiemahu piirangutele 	
Asko Lõhmus	Fookus on lühiajalistel raiepiirangutel eriolukorras, mitte pika perioodi raiemahtudel.	Tõenäoliselt oleks sotsiaalselt otstarbekas seda meedet vältida ja langetada raiemahtusid pikka perspektiivi arvestades (K.1.1 ja K.3.6). Siiski tuleb kõne alla, et MAK2030 raames lepatakse kokku mõned indikaatorid, millest lähtuvalt on erakorraline sekkumine põhjendatud, ja täpsustatakse sekkumise viisid ja pädevused. Metsaseadusse viidud majandusmetsa juurdekasvu põhine indikaator (§6 lg 21) on sisuliselt ebaõnnestunud (vt K. 3.7). Praktiliste indikaatorite väljamõtlemine võiks olla teadlaste ja Keskkonnaagentuuri ühine ülesanne.
KeM	Seire tõhustamine ja laiendamine , et raiemahtude hinnangud saabuksid kiiremini ning oleks võimalik samas hinnata ka mõju elustikule.	Kaugseire meetodide kasutamine raiemahtude hindamiseks.
Metsakogu	Rakendada usaldusväärset statistikat kombineerides erinevat mõõtemetoodikat (SMI, Forest Watch, lidar, metsateatiste täiustatud süsteem, mis sisaldab tagasiside mehhanismi jne) (29/44)	
Metsakog	Tagada metsakorralduse ühtlaselt kõrge kvaliteet (36/44)	
Metsakogu	Tegeliku olukorra välja selgitamiseks Eesti metsades kokku kutsuda sõltumatute teadlaste rühm (19/44)	
EMPL	Metsanduses täiesti piisav 10 aastane vaade ja seega vajadus operatiivselt tuvastada ja sekkuda puudub. Utoopiline arvata, et mingil aastal (või kuul, või päeval) on võimalik välja arvutada hetk kui raiemaht ohustab ökoloogilisi väärtusi.	Probleemi „Kui raiemaht ohustab ökoloogilisi väärtusi, siis ei ole võimalik seda operatiivselt tuvastada ja sekkuda“ ettepanek
3	Raietel suurema elurikkuse säilitamiseks: <ul style="list-style-type: none"> - lageraie alternatiivide (turberaied, valikraie, püsimetsandus) kasutamise uurimine, sh majanduslik ja ökoloogiline analüüs - lageraie alternatiivide kasutamise edendamine (koolitused, lageraie kasutamise piirangud teatud aladel, uuendusraie langi suurused ja kriteeriumid) 	

	<ul style="list-style-type: none"> - kasutatakse elurikkust toetavaid metsa majandamisvõtteid (segakultuurid, elustiku säilimist toetavate elementide, sh raiejäätmete jätmise langile, loodusliku ja liigirikkama uuendamise soodustamine) - ja kahjustuste vältimiseks toetatakse kergemate metsamasinate kasutamist/vähendatakse metsamasinate erisurvet 	
EMÜ	<p>Lageraiete kõrval tõenäoliselt senisest enam kasutatavad valikraied ja turberaied vajavad süsteemset kompleksset analüüsi ning saadud teadmiste ja kogemuse edasiandmist metsaomanikele.</p> <p>Suurepindalalistele lageraietele alternatiivi otsides oleks turberaieliikidest reaalseim kasutada veerraiet, mis on vastavates tingimustes optimaalne kompromiss majanduslikust, (metsauuendus) ning ökoloogilisest (metsahoid) seisukohast.</p> <p>Rajada RMK metsades püsimetsa majandamise näidis- ja katsealad.</p>	
Asko Lõhmus	<p>Lahendus on kombineeritult lageraiete osaline asendamine ja mõjude leevendamine.</p>	<p>1) Lageraied asendatakse sobival aladel püsimetsandusega, mis on MAK2030 üks keskseid uuendusi (nt K.1.5, K.1.10, K.3.2, K.6.3, K.6.23, Probleemirühm 1 jne). Riigimetsal ja üldplaneeringutel võiks olla selles üleminekus keskne roll. MAK2030 võiks käsitleda püsimetsanduse sihttasemeid ja nende saavutamise võimalusi; kuna tegu on ulatusliku meetmega, siis ilmselt peaks seda koordineerima töörühm.</p> <p>2) Seniste lageraietehnikate ökoloogilisteks leevendusmeetmeteks on struktuuriline mitmekesistamine (säilik- ja surnud puude jätmise, vt Probleemirühm 1) ning killustumisega seotud küsimused (Probleemirühm 7). Samuti on küsimus raiesmike uuendamise viisist ja intensiivsusest (nt K.5.2).</p>
EKO	<p>Lageraietele alternatiivsete raievõtete kasutamine tänasest oluliselt laiemal alal - MAKi alusuuringus on toodud välja rida probleeme, mis kaasnevad lageraiekeskse metsamajandamisega. Osalt aitab metsaelustikuga seotud probleeme leevendada range kaitsega metsade majandamisest kõrvale jätmise,</p>	<p>Lageraiest tulenevate probleemide vältimiseks tuleb oluliselt laiendada selliseid alasid, kus lageraieid ei tehta. Alternatiiviks lageraiele võivad olla valikraied ja hooldusraied, millega liigutakse järk-järgult püsimetsale omase puistustruktuuri suunas. Kohad, kus peab lageraietele</p>

	<p>kuid sellest ei piisa, et kogu Eestile omast elustikku kaitsta, sellele tõdemusele jõuab ka MAKi tarbeks koostatud alusuuring.</p>	<p>alternatiivsetele võtetele üle minema on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaitsealade piiranguvööndid, hoiualade metsad väljaspool natura metsaelupaiku ja kaitstavate liikide elupaiku, veekogudel kallaste piiranguvööndid jt metsad, mis kuuluvad riiklikus metsastatistikas nõ “majanduspiiranguga” metsade hulka. • Rekreatsiooniliselt olulised metsad - puhke ja virgestusalade metsad maakonnaplaneeringutes linnade ja asulate ümbruses, metsad õppe- ja matkaradade ümbruses. • Vääriselupaikade ja väikesepindalaliste kaitsealade vahetus naabruses olevad metsad - minimaalselt 50 m puhvrina. • Kohalikele marjakorjajatele olulised mustikametsad jt marja- ja seenemetsad. See eeldab taoliste alade kaardistamist. • Puistud, mille lageraie pindalad on hetkel metsaseadusega piiratud: loo ja sambliku kasvukohatüübis, siirdesoo, madalsoo, mustika-kõdusoo, jänesekapsa-kõdusoo, lodu ja raba kasvukohatüüpides. <p>Lageraietele alternatiivsete raievõtete kasutus sh. püsimetsamajandus vajab metsaomanike ja metsatöötajate koolitamist. Tarvis on luua püsimetsanduse näidis- ja õppealad. Vajalik on koostöö metsaõpet pakkuvate kõrg- ja kutsekoolidega, kes saaksid taoliste raiete praktikat oma õpilastele pakkuda.</p> <p>Probleemid, mida lahendus adresseerib:</p> <p>K 3.3. Suunatud otseselt probleemi lahendamisele. Alusuuringus on pühendatud terve peatükk probleemidele, mida lageraiepõhine majandamine põhjustab, samuti on tõdetud, et mitmete probleemide lahenduseks on turbe- ja valikraiate kasutamine.</p> <p>K 4.3. Lahendab probleemi osaliselt K 4.9. Lahendab probleemi osaliselt K 4.10. Lahendab probleemi osaliselt K 4.17. Lahendab probleemi osaliselt</p>
--	---	--

Metsakogu	Asendada riigimetsades lageraied olulisel määral valik- ja pikema tsükliga turberaiega, rakendades valik- ja turberaiet looduskaitse ja rohevööndi huvides (29/44)	
KeM	Püsimetsanduse uuringute koondamine ning püsimetsanduse majandusliku ja ökoloogilise analüüsi koostamine.	Saadakse ülevaate, mil viisil püsimetsana majandamine probleeme lahendaks.
KeM	Uuendusraie korral elustiku säilimist tagavate elementide säilitamine.	Uuringud, mis elemendid vajalikud on ja millises mahus ning õigusloome muutmine vastavalt vajadusele.
Metsa kogu	Langetada lageraielangi pindala (24/44)	
Metsa kogu	Langetada lageraielangi pindala 2 hektarile. (18/44)	
KeM	Uuendusraiate langi suuruse ja uuenenuks loetava metsa kriteeriumite, vajadusel uuendusraiate kriteeriumite analüüsimine lähtudes elurikkuse säilimisest.	
Metsa kogu	Raie käigus okste ja muu peene biomassi osaline metsa jätmine (23/44)	
Metsakogu	Tagada jätkusuutlikkuse ja ökoloogilise mitmekesisuse säilitamiseks vajalik metsa uuendamine, sh uuendamine liigirikkamalt (40/44)	
Metsakogu	Üldise nõudena kujundada istutuse ja raiate käigus tulundusmetsades segapuustuid , peapuuliigiga maksimaalselt 80% ulatuses (29/44)	
Metsa kogu	Lageraiel loodusliku uuenduse säilitamine (38/44)	
Metsa kogu	Jätkata noore metsa toetust (29/44)	
Metsakogu	Metsas liikuvate metsatöömashinade erisurve vähendamine metsakahjustuste vältimiseks (31/44)	
Metsa kogu	Riiklikult toetada kergemate metsamashinade hankimist (30/44)	
4	Metsamajandamise hea tava: - üle vaatamine - laiemaks kasutamiseks teadlikkuse suurendamine	
EMÜ	MAK koostamise protsessis arutada, kas on vajalik selline tava sõnastada Eesti metsamajanduse jaoks tervikuna.	

	RMK sõnastas riigimetsa hea metsamajanduse tava 2003. aastal.	
Metsakogu	„Metsamajandamise hea tava“ ja ökoloogilise teadmise leviku edendamiseks tuleb riigil tegeleda intensiivse teavitustööga viisil, mis kõnetab sh metsamajandajat ja selle korraldajat ehk kvalifitseeritud keskastme juhti (32/44)	
KeM	Koostöös VVO-dega tõsta metsaomanike teadlikkust metsa majandamise heast tavast.	Rohkem inimesi on teadlikud metsa majandamise heast tavast ning järgivad seda.
EMPL	Teadlikkuse tõstmine, vajaliku teabe olemasolu tagamine	Probleemi „Kõik metsa majandajad ei järgi metsa majandamise head tava“ ettepanek.
5		
5	Tööstusele toorme tagamine: <ul style="list-style-type: none"> - ei ole metsanduse arengukava eesmärk - saavutatakse läbi ühtlase kasutuse - saavutatakse läbi puidukasutuse, mis arvestab metsade olemist ja võimaldab saada parima kvaliteediga tooret 	
Asko Lõhmus	Arengukava ei koostatudki tööstusele toorme tagamise aluspõhimõttest lähtuvana. Juhtrühmas tuleb kokku leppida uus põhimõte, mis lähtub hetkeolukorrast ja mida kasutame MAK2030-s.	Tööstus peab kohanema uue olukorraga, vt K.3.16, K.6.7 ja K.6.8 – küsimus on, kuidas riik saab seda kohanemist toetada.
Puitmajaliit	Mõistlik metsandus lähtub sellest, et erineva vanusega metsi oleks võrdselt, et iga põlvkond saaks metsasaadusi kasutada ning liigiline elurikkus meie metsades oleks võimalikult mitmekesine.	raieküpse metsa osakaal ei vähene järsult
EMPL	Tagada puidukasutus vastavalt metsade olemisele , et oleks võimalik kasutada hea kvaliteediga toorainet.	Üleküpsenud metsast ei ole võimalik kvaliteetset materjali saada. Madalakvaliteedilise puidu osakaal tõuseb, nende suures hulgas biokütustena kasutuselevõtmine ohustab kliimaeesmärkide saavutamist, väheneb omanikutulu, riigile laekuvad maksud ning eraldised riigieelarvesse.
Eraldiseisvad ettepanekud		
Metsa kogu	Koostada 2020 uus Riigikontrolli RMK metsa-audit (38/44)	